

การปรับตัวทางวัฒนธรรมของกรรมกรกิจการขนส่งทางน้ำประเภทกิจการ
บรรทุกขนถ่ายในโกดังสินค้าในเขตกรุงเทพมหานครและครอบครัว : ศึกษาเปรียบเทียบ
ระหว่างกรรมกรและครอบครัวที่ย้ายถิ่นมาจากภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นางสาว ทิฆัมพร ตระกูลกิติไพศาล

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาามานุษยวิทยามหาบัณฑิต

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974 - 633 - 768 - 8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CULTURAL ADAPTATION OF LABORERS OF THE WAREHOUSE
LOADING TRANSPORTATION IN BANGKOK AND THEIR FAMILIES :
A COMPARATIVE STUDY OF THE LABORERS AND THEIR FAMILIES
MIGRATED FROM THE CENTRAL AND NORTHEASTERN REGIONS

Miss Tikomporn Trakulkittipaisai

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Anthropology

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

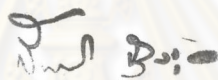
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974 - 633 - 768 - 8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การปรับตัวทางวัฒนธรรมของกรรมกรกิจการขนส่งทางน้ำประเภทกิจการบรรทุก
ขนถ่ายในโกดังสินค้าในเขตกรุงเทพมหานครและนครปฐม : ศึกษาเปรียบเทียบ
ระหว่างกรรมกรและนครปฐมที่ย้ายถิ่นมาจากภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดย นางสาว ทิพย์พร ตระกูลกิตติไพศาล
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สวาสดิ์ญาติ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุรัชชัย หวันแก้ว)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สวาสดิ์ญาติ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา สุวันทร์พันธุ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ทิพย์พร ตระกูลกิตติไพศาล : การปรับตัวทางวัฒนธรรมของกรรมกรกิจการขนส่งทางน้ำ
ประเภทกิจการบรรทุกขนถ่ายในโกดังสินค้าในเขตกรุงเทพมหานครและครอบครัว : ศึกษา
เปรียบเทียบระหว่างกรรมกรและครอบครัวที่ย้ายถิ่นมาจากภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ (THE CULTURAL ADAPTATION OF LABORERS OF THE WAREHOUSE
LOADING TRANSPORTATION IN BANGKOK AND THEIR FAMILIES; A COMPARATIVE
STUDY OF THE LABORERS AND THEIR FAMILIES MIGRATED FROM THE CENTRAL
AND NORTHEASTERN REGIONS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ประสิทธิ์ สวาสดิ์ญาดี, 218 หน้า,
ISBN 974-633-768-8

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงวิถีชีวิตของกรรมกรและครอบครัวกรรมกร
ในกิจการขนส่งทางน้ำประเภทกิจการบรรทุกขนถ่ายในโกดังสินค้าและต้องการทราบถึงการปรับตัวทาง
วัฒนธรรมของกรรมกรและครอบครัวที่ย้ายถิ่นมาจากภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกรรมกรและครอบครัว จำนวน 100 ราย และ
ได้ทำการศึกษาแบบเจาะลึกอีก 12 ราย โดยได้ทำการเก็บข้อมูลภาคสนามที่เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพ-
มหานคร ในระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2538 ถึงมกราคม พ.ศ.2539 รวมเวลา 9 เดือน

ผลของการศึกษาแสดงให้เห็นว่า กรรมกรและครอบครัวที่ย้ายถิ่นมาจากกลุ่มวัฒนธรรมย่อย
ตามท้องถิ่นต่างกันจะมีการปรับตัวทางวัฒนธรรมที่ต่างกัน โดยที่กลุ่มที่ย้ายถิ่นมาจากภาคกลางมีการ
ปรับตัวโดยการบูรณาการ เข้ากับชุมชนใหม่ที่ย้ายถิ่นเข้าไปอยู่ ในขณะที่กลุ่มที่ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียง
เหนือมีแนวโน้มที่จะสร้างสังคมที่ตนคุ้นเคยขึ้นมา (สังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ในสิ่งแวดล้อม
ใหม่ที่ย้ายถิ่นเข้าไปอยู่

การศึกษายังพบอีกว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาย้ายถิ่น เข้าสู่กรุงเทพมหานครยาวนานกว่าจะมีผลต่อ
การสูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมากขึ้น ปรากฏการณ์นี้จะชัดเจนค่อนข้างมากในกลุ่มที่ย้ายถิ่น
มาจากภาคกลางซึ่งจะแตกต่างจากกลุ่มที่ย้ายถิ่นมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือแม้ว่าจะย้ายถิ่นมาใน
ช่วงเวลาที่เท่า ๆ กันก็ตาม

ในท้ายที่สุดของการศึกษาพบว่า กรรมกรภาคกลางและครอบครัวจะมีการปรับตัวให้เข้ากับ
สภาพสังคมวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานครได้ง่ายกว่าผู้ที่ย้ายถิ่นมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขาวิชา มานุษยวิทยา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ ทิพย์พร ตระกูลกิตติไพศาล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C630668 : MAJOR SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY

KEY WORD: CULTURAL ADAPTATION/LABORERS' FAMILIES/WATER TRANSPORTATION
TIKOMPORN TRAKULKITTIPAISAL; THE CULTURAL ADAPTATION OF LABORERS
OF THE WAREHOUSE LOADING TRANSPORTATION IN BANGKOK AND THEIR
FAMILIES; A COMPARATIVE STUDY OF THE LABORERS AND THEIR FAMILIES
MIGRATED FROM THE CENTRAL AND NORTHEASTERN REGIONS. THESIS
ADVISOR: ASSO. PROF. PRASIT SWASYART, 218 pp. ISBN 974-633-768-8

The purposes of this thesis were to study the way of life of the warehouse loading transportation laborers and their families and to investigate the cultural adaptation of the laborers and their families who migrated from the Central and Northeastern Regions of Thailand.

The data were drawn by questionnaires from 100 laborers and their families and 12 cases of in-depth study were presented. The field research was conducted for 9 months during May 1995 to January 1996 in Rajburana District, Bangkok.

The study revealed that laborers and families who migrated from different regional subcultures, had different ways of their cultural adaptation. The Central Region's group chose to adapt themselves by trying to intergrate with their new community. while the Northeastern Region's group, on the other hand, tended to build their own local niche within the new environment.

The study also found that the longer they migrated to Bangkok, the more they lose their cultural identity. The evidence was more profound with those migrated from the Central Region comparing to their Northeastern counterparts under the same span of time.

Finally, the study discovered that the Central Region laborers and their families were easier to adapt themselves to the socio-cultural condition of Bangkok than those who migrated from the Northeastern Region.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

สาขาวิชา.....มานุษยวิทยา

ปีการศึกษา.....2538

ลายมือชื่อนิติ.....*ทิศนุภรณ์ ตรีวิเศษ*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*P. Swasyart.*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีที่มาจากผู้เป็นพ่อของข้าพเจ้าที่เลี้ยงดูลูกๆจากน้ำพักน้ำแรงของการเป็นกรรมกร ดังนั้นลำดับแรกที่จะขอกราบขอบพระคุณคือ บิดาของข้าพเจ้าที่เป็นผู้ให้แนวความคิดในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งเป็นผู้ผลักดันและเป็นแรงใจให้ข้าพเจ้าเสาะมา และพี่ชายของข้าพเจ้าที่ได้เป็นผู้ให้คำชี้แนะและให้ข้อมูลต่างๆอันจะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สวาสดิ์ญาติ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำชี้แนะที่มีคุณค่าและแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด รวมทั้งรองศาสตราจารย์ สุริชัย หวันแก้ว ประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คุวินทร์พันธุ์ คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ในการให้คำแนะนำปัญหาทางวิชาการต่างๆ ทั้งในช่วงเวลาขณะที่กำลังศึกษาอยู่และในช่วงการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา

นอกจากนั้นยังมีบุคคลหลายท่านและองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆในการทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมาด้วยดี ที่จะต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงได้แก่ มูลนิธิอารมณ พงศ์พันธ์ (คุณบัณฑิตย์ ธนชัยเศรษฐวุฒิ) สหภาพแรงงานการขนส่งและบริการเสริมการขนส่งสินค้าออก (คุณสุวิทย์ ระวิวงศ์) สำนักงานเขตราชฎรับูรณะ ฝ่ายพัฒนาชุมชนเขตราชฎรับูรณะ คณะกรรมการชุมชนซอยหม้อฝั้งอุทิศ (พี่วนิดา สงวนญาติและลุงชลอ พรหมทอง) บริษัท แสงทองค้าข้าว (1968) จำกัด บริษัท กรุงสยาม จำกัด และที่จะขาดเสียไม่ได้ ขอขอบคุณในน้ำใจอันดีงามในการเอื้อเฟื้อข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน ขอขอบคุณพี่น้องกรรมกรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งทางน้ำประเภทโกดังสินค้ารวมทั้งครอบครัวของพวกเขาทั้งหลาย ชาวบ้านชุมชนซอยหม้อฝั้งอุทิศ ชาวบ้านตรอกซี่เลน และผู้ที่ถูกพาดพิงแต่ไม่ได้ถูกกล่าวชื่ในกิตติกรรมประกาศนี้ ซึ่งหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีส่วนที่สามารถเป็นประโยชน์ทางวิชาการอันจะเป็นคุณความดีต่อสังคมได้ ขอขอบคุณความดีทั้งหมดให้แก่ผู้ที่กล่าวมาข้างต้น

และในท้ายที่สุดขอขอบคุณ เพื่อนๆสาขามานุษยวิทยา ที่ทุ่มเทแรงใจและช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้เสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์

ทิมมพร ตระกูลกิตติไพศาล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนที่.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
สารบัญภาพ	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
แนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	3
สมมุติฐาน.....	12
ระเบียบวิธีวิจัย.....	12
วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล.....	13
ขอบเขตในการศึกษา.....	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	18
นิยามศัพท์.....	19
2 ชุมชนที่ทำการศึกษา	21
ประวัติความเป็นมาของเขตราชบุรีบูรณะ.....	21
สถานที่ตั้งและลักษณะภูมิประเทศ.....	22
การแบ่งพื้นที่การปกครอง.....	24
ลักษณะประชากร.....	28
รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน.....	29
ลักษณะการขยายตัวของชุมชน.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ลักษณะทางเศรษฐกิจ.....	32
ศาสนาและการศึกษา.....	33
ชุมชนชอยหมอฝิ่งอุทิศ.....	34
ประวัติความเป็นมา.....	34
ลักษณะกายภาพ.....	37
ประชากรและลักษณะของครอบครัว.....	42
เศรษฐกิจของชุมชน.....	43
ความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมของคนในชุมชน.....	45
ตโรคขี่เลน.....	47
โกดังที่ทำการศึกษา.....	49
3 กรรมกรขนถ่ายสินค้าในโกดังสินค้า.....	52
ประเภทของกิจการขนส่งทางน้ำ.....	52
กิจการขนถ่ายสินค้าในโกดังสินค้า.....	53
ประเภทของคนงานและลักษณะงานขนถ่ายในโกดังสินค้า.....	53
กรรมกรขนถ่ายสินค้าในโกดังสินค้า.....	56
สภาพทั่วไป.....	56
ระบบเศรษฐกิจ.....	57
องค์กรทางสังคม.....	67
ครอบครัวและเครือญาติ.....	71
ศาสนาและความเชื่อ.....	73
การสาธารณสุข.....	74
การศึกษา.....	75
ปัญหาสภาพการจ้างงานของแรงงานในกิจการขนถ่ายสินค้าในโกดังสินค้า.....	76
4 ผลการศึกษา	78
ข้อมูลส่วนตัว	78
ลักษณะทั่วไปของครอบครัว.....	93
การปรับตัว.....	108
กรณีศึกษา	122

บทที่	หน้า
กรรมกรที่ย้ายถิ่นมาจากภาคกลาง.....	122
กรรมกรที่ย้ายถิ่นมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	141
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	159
รายการอ้างอิง.....	172
ภาคผนวก	177
ภาพประกอบ.....	177
แบบสอบถาม.....	189
แบบสัมภาษณ์.....	198
ข้อบังคับสหภาพแรงงานการขนส่งและบริการเสริมการขนส่งสินค้าออก.....	199
คู่มือฉบับบันทึกข้อตกลงระหว่างสมาคมผู้ส่งออกข้าวต่างประเทศกับสหภาพแรงงาน การขนส่งและบริการเสริมการขนส่งสินค้าออก.....	207
อัตราค่าจ้างการทำงานของคนงานที่โกดังข้าวสารตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2538.....	210
กิจกรรมการดำเนินงานของสหภาพแรงงานการขนส่งและบริการเสริมการขนส่ง สินค้าออกในระหว่างปีพ.ศ. 2536 - 2538.....	212
บรรณานุกรมศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพกรรมกรในกิจการบรรทุกขนถ่ายในโกดังสินค้า ประวัติผู้เขียน	214
	218

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงข้อมูลเบื้องต้นชุมชนแออัดในเขตราชบุรีบูรณะ.....	25
2	แสดงจำนวนประชากรและหลังคาเรือนในเขตราชบุรีบูรณะ พ.ศ.2537.....	28
3	แสดงความหนาแน่นของประชากรแยกตามแขวงในเขตราชบุรีบูรณะ.....	29
4	แสดงจำนวนโรงงานและลูกจ้างแยกตามขนาดอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีบูรณะ พ.ศ.2537.....	33
5	แสดงอัตราค่าจ้างตามโกดังสินค้า.....	58
6	แสดงช่วงอายุของกรรมกรที่ทำการศึกษแยกตามภาค.....	79
7	แสดงจำนวนกรรมกรที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ทำการศึกษแยกตามภาค.....	79
8	แสดงภูมิลำเนาเดิมของกรรมกรที่มาจากภาคกลาง.....	83
9	แสดงภูมิลำเนาเดิมของกรรมกรที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	84
10	แสดงภูมิลำเนาเดิมของกรรมกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	85
11	แสดงภูมิลำเนาเดิมของกรรมกรภาคกลาง.....	86
12	แสดงจำนวนครั้งการผ่านงานก่อนที่จะมาเป็นกรรมกรประเภทโกดังสินค้า.....	87
13	แสดงช่วงระยะเวลาการย้ายถิ่นของกรรมกรประเภทโกดังสินค้า.....	88
14	แสดงจำนวนผู้ที่ย้ายถิ่นมาพร้อมกับกรรมกรที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ..	89
15	แสดงจำนวนผู้ที่ย้ายถิ่นมาพร้อมกับกรรมกรที่มาจากภาคกลาง.....	90
16	แสดงสถานที่ทำงานของกรรมกรในชุมชนที่ทำการศึกษแยกตามภาค.....	92
17	แสดงจำนวนรูปแบบครอบครัวกรรมกรก่อนการย้ายถิ่นเข้าสู่กรุงเทพมหานคร แยกตามภาค.....	94
18	แสดงผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการหารายได้ของครอบครัวกรรมกรแยกตามภาค....	96
19	แสดงผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในเรื่องการควบคุมการใช้จ่ายภายในครอบครัวกรรมกร แยกตามภาค.....	97
20	แสดงผู้ที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบงานบ้านของครอบครัวกรรมกรแยกตามภาค	98
21	แสดงผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในด้านการตัดสินใจในการย้ายถิ่นที่อยู่ของครอบครัว กรรมกรแยกตามภาค.....	99
22	แสดงผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการตัดสินใจเรื่องการศึกษาของบุตรของครอบครัว กรรมกรแยกตามภาค.....	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	แสดงผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการอบรมขัดเกลาของครอบครัวกรรมกรแยกตามภาค.....	101
24	แสดงผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการเลือกคู่ครองและบทบาทหน้าที่ในเรื่องการตัดสินใจในการประกอบอาชีพของบุตรของครอบครัวกรรมกรแยกตามภาค.....	102
25	แสดงผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการเลือกที่อยู่อาศัยของครอบครัวกรรมกรแยกตามภาค.....	103
26	แสดงจำนวนครั้งการหย่าร้างหรือแยกทางกันอยู่ของครอบครัวกรรมกรแยกตามภาค.....	104
27	แสดงช่วงเวลาการแต่งงานหรือการอยู่กินกับสามี - ภรรยาคนปัจจุบันของกรรมกรแยกตามภาค.....	105
28	แสดงกิจกรรมที่ทำร่วมกันในครอบครัวแยกตามภาค.....	106
29	แสดงการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวกรรมกรแยกตามภาค.....	107
30	แสดงการเป็นสมาชิกหรือการเข้ากลุ่มของกรรมกรแยกตามภาค.....	114
31	แสดงระดับการศึกษาของกรรมกรแยกตามภาค.....	115
32	แสดงแนวโน้มความต้องการในการย้ายถิ่นของกรรมกรแยกตามภาค.....	121

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนท

แนทที่		หน้า
1	แนทเขตราชภฏรบูรณะ	23
2	แนทที่ตั่งชุมชนที่ทำการศีกษา.....	35
3	แนทที่หมู่ที่ 4 ชุมชนชอยหมอฝั่งอุทศ.....	38
4	แนทที่หมู่ที่ 10 ชุมชนชอยหมอฝั่งอุทศ.....	39
5	แนทที่หมู่ที่ 9 บริเวณตรอกซ้เลน.....	48
6	แนทที่โกดั่งแสงทอง ค้าข้าว.....	50
7	แนทที่แสดงหลังคาเรือนที่ทำการศีกษา(หมู่ที่ 4).....	80
8	แนทที่แสดงหลังคาเรือนที่ทำการศีกษา(หมู่ที่ 10).....	81
9	แนทที่แสดงหลังคาเรือนที่ทำการศีกษา(หมู่ที่ 9).....	82

ศูนย์วิทยทรพยากร
จุพาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงลำดับการบังคับบัญชาของคณงานขนถ่ายประจำในโกดังสินค้า.....	55
2	แสดงโครงสร้างคณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานการขนส่งและบริการ เสริมการขนส่งสินค้าออก.....	69

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ชุมชนชอยหมอฝิ่งอุทิศ.....	177
2 ที่ติดประกาศชาวชุมชน.....	177
3 สภาพภายในชุมชนชอยหมอฝิ่งอุทิศ.....	178
4 ศาลพันท้ายนรสิงห์ ตั้งอยู่กลางชุมชนชอยหมอฝิ่งอุทิศ.....	178
5 คลองลำมะโดเป็นคลองที่ใช้แบ่งหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 10 ปัจจุบันไม่มีสภาพคลองเดิม หลงเหลืออยู่.....	179
6 โรงเรียนโรจนนิมิต.....	179
7 ที่ตั้งของสหภาพแรงงานการขนส่งและบริการเสริมการขนส่งสินค้าออก.....	180
8 วัดประเสริฐสุทธาวาส.....	180
9 วัดราษฎร์บูรณะ.....	181
10 กลุ่มแม่บ้านเย็บส่วนประกอบรองเท้าหนังในบริเวณตรอกซี่เลน.....	181
11 ทางเดินคอนกรีตในบริเวณตรอกซี่เลน.....	182
12 ห้องเช่าในบริเวณตรอกซี่เลน.....	182
13 โถงแสงทอง ค้ำข้าว โถงที่ทำการสังเกตการณ์.....	183
14 ทางเข้าโถงแสงทอง ค้ำข้าว.....	183
15 พระภูมิเจ้าที่ของโถงแสงทอง ค้ำข้าว.....	184
16 กรรมกรสายที่ทำการขนข้าวลงจากรถบรรทุก.....	184
17 ปล่อยั่วให้กรรมกร.....	185
18 ขนข้าวขึ้นเรียงเป็นชั้นๆ.....	185
19 โถยข้าวใส่กระฟ้าง.....	186
20 เทข้าวผ่านตะแกรงสูง.....	186
21 กรรมกรสายที่เทข้าวผ่านตะแกรงสูงแล้วทำการชั่งน้ำหนักทำการปิดปากกระสอบ...	187
22 ชั่งน้ำหนักให้ได้ข้าว 50 กิโลกรัม.....	187
23 กรรมกรสายที่ทำการขนถ่ายข้าวลงเรือโป๊ะ.....	188
24 เครื่องร้งในโถงสายกรุงสยาม.....	188